

gemeente
Haarlemmermeer

Provincie Noord-Holland
T.a.v. het College van Gedeputeerde Staten
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

Postbus 250
2130 AG Hoofddorp

Bezoekadres:
Raadhuisplein 1
Hoofddorp
Telefoon 0900 1852
Telefax 023 563 95 50

Cluster **Projecten**
Contactpersoon **Hans Meijers**
Doorkiesnummer **023 567 3579**
Uw brief
Ons kenmerk **15.086253\p**
Bijlage(n) **Uitgangspuntennotitie watersysteem PARK21,
d.d. 3 maart 2015**
Onderwerp **Nota Ruimte Geld voor PARK21**

Verzenddatum

Geacht College,

U heeft op 28 oktober 2014 een besluit genomen over de besteding van de Nota Ruimte Gelden (NRG) aan gemeente Haarlemmermeer, cluster Projecten, zoals aangegeven in het uitvoeringsplan Haarlemmermeer-West 'Parels aan de Ringvaart'. In uw begeleidende brief geeft u aan dat u € 15 miljoen reserveert voor invoering van een duurzaam watersysteem en aanleg van een ondiepe recreatieplas in PARK21, waarvoor onze hartelijk dank. Deze toezegging doet u onder voorbehoud dat de gemeente eenzelfde bedrag investeert in een duurzaam watersysteem in PARK21.

U stelt ook de voorwaarde dat het uitvoeringsplan Watersysteem PARK21 moet zijn opgesteld voordat de € 15 miljoen NRG worden uitgekeerd. Gemeente en hoogheemraadschap gaan dit uitvoeringsplan gezamenlijk opstellen, in afstemming met de agrariërs. Dat vergt een gedegen voorbereiding en aanpak. Naar verwachting is het vaststellen van een (of meerdere) uitvoeringsplan(nen) op z'n vroegst eind 2015 haalbaar.

Voor de ontwikkeling van PARK21 hanteren wij een deelgebiedsgerichte ontwikkelstrategie. Op het moment dat de haalbaarheid van een ontwikkeling voldoende is gewaarborgd en voldoende middelen beschikbaar zijn, nemen wij een besluit over de uitvoering. In de zomer van 2015 willen wij een besluit nemen voor de realisatie van deelgebied 2, inclusief de recreatieplas en een verbeterd droogmakerijsysteem. De € 15 miljoen NRG is bedoeld als bijdrage in de dekking van de kosten. Bij besluitvorming is daarom (juridische) zekerheid van die bijdrage essentieel. Omdat de uitvoeringsplannen op z'n vroegst pas eind van dit jaar kunnen worden vastgesteld, ontstaat er een hiaat in ons besluitvormingsproces. Gemeente en hoogheemraadschap hebben in een gezamenlijke brief d.d. 19 december jl. (kenmerk 14.083522\p) voorgesteld om als tussenstap een uitgangspuntennotitie vast te stellen bij zowel de gemeente als bij het hoogheemraadschap. Die uitgangspuntennotitie vormt de

basis voor de op te stellen uitvoeringsplannen voor verduurzaming van de waterhuishouding in PARK21 en geeft houvast en zekerheden voor het aanwenden van de financiële middelen, zowel de NRG-bijdrage alsmede de financiële bijdrage van de gemeente.

In het bestuurlijk overleg 'Haarlemmermeer West' van 15 januari jl., waarbij aanwezig uw gedeputeerde de heer T. Talsma, hebben wij een toelichting gegeven op ons verzoek. Om tempo te houden in de ontwikkeling van PARK21 en het duurzaam watersysteem is in het overleg afgesproken dat een bevoorschotting van de NRG akkoord is. De provincie heeft daarbij aangegeven dat van daadwerkelijke uitbetaling van gelden pas sprake kan zijn op het moment dat er ook een uitvoeringsplan gereed is. Dat betekent dat uitbetaling van het voorschot (max 80%) geschiedt op basis van het op te stellen uitvoeringsplan voor deelgebied 2 en dat de overige 20% plaats vindt op basis van het vaststellen van het laatste uitvoeringsplan.

Ons verzoek is om:

- in afwijking van de brief van GS van 28 oktober 2014, de uitgangspuntennotitie (zie de bijlage) als basis te hanteren voor een beschikking voor toewijzing van de € 15 miljoen Nota Ruimte Gelden;
- 80% als bevoorschotting uit te keren op moment dat het uitvoeringsplan voor deelgebied 2 is vastgesteld;
- de overige 20% bevoorschotting uit te keren op moment dat het laatste (in principe deelgebied 4) uitvoeringsplan is vastgesteld.

Wij verzoeken u of u hiermee kunt instemmen. In dat geval is het mogelijk dat de gemeente zekerheid krijgt over de NRG bijdrage zodat de ontwikkeling van deelgebied 2 voortvarend ter hand kan worden genomen.

Hoogachtend,

Gemeente Haarlemmermeer,

Dr. T.C.M. Horn
Wethouder Zorg, Welzijn en Wonen

J.C.W. Nederstigt
Wethouder Duurzame
economische ontwikkeling,
Innovatie, Onderwijs en Jeugdzorg

Uitgangspunten Watersysteem PARK21

Versie: 3 maart 2015, definitief

1. Doel van de notitie

- Het vastleggen van uitgangspunten en een plan van aanpak voor het opstellen van uitvoeringsplannen voor invoering van een Verbeterd Droogmakerij Systeem (VDS) in de deelgebieden 1, 2, 3 en 4 van PARK21. Voor toelichting van de begrenzing, zie bijlage 1.
- Uitwerking geven aan de afspraken, zoals vastgelegd in de bestuursovereenkomst 'Watersysteem PARK21' dd. 19 februari 2014.
- Uitwerking geven aan de door provincie Noord-Holland aangegeven uitgangspunten voor de toekenning van € 15 mln. Nota Ruimte Geld:
 - o In 2015 dient een uitvoeringsplan of -plannen te worden opgesteld;
 - o Aangeven van termijnen voor de invoering van VDS in PARK21;
 - o Een goede afstemming met agrariërs en grondeigenaren;
 - o Cofinanciering van € 15 miljoen door de gemeente voor invoering van VDS in de deelgebieden 1, 3 en 4.
- *De provincie Noord-Holland heeft ook aangegeven dat er voldoende aandacht moet zijn voor de ontwikkeling van een beheerregime gericht op het voorkomen van de vogel aantrekkende werking van de plas. Dit aspect valt buiten het doel en strekking van deze notitie welke gericht is op invoering van VDS. Naar verwachting wordt het LIB (Luchthavenindielingsbesluit Schiphol) medio 2016 geactualiseerd. Door die aanpassing zullen ruimtelijke ontwikkelingen binnen PARK21 worden onderworpen aan een 'vogeltoets', een onderzoek waarmee de vogelaantrekkelijkheid van een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling in beeld wordt gebracht. De gemeente wil met PARK21 graag de mogelijkheden verkennen om én nieuwe voorzieningen te realiseren en de problematiek van de vogelaanvaringen te beperken. Daarom heeft de gemeente het voorstel om de recreatieplas van PARK21 in 2015 als proefproject aan te wijzen voor de invoering van de vogeltoets bij de Nederlandse Regiegroep Vogelaanvaringen ingediend. Aan de hand van de vogeltoets worden inrichtings- en beheersmaatregelen aanbevolen en geïntegreerd in de plannen om een vogel aantrekkende werking te verminderen.*

2. Doelstellingen waterhuishouding

1. Invoering van een technisch goed functionerend Verbeterd Droogmakerij Systeem in PARK21, als één van de maatregelen om in de toekomst voldoende zoetwater beschikbaar te hebben in Haarlemmermeer. De doelstelling van VDS is dat door een natuurlijke, vrije fluctuatie (binnen een bandbreedte) van het polderpeil, de aan en af te voeren hoeveelheden water in het gebied wordt beperkt, er meer regenwater van goede kwaliteit kan worden vastgehouden en dat (zoute en) voedselrijke kwel wordt beperkt. Daarbij wordt, door de verbinding met de polderboezem, het watersysteem toekomst bestendig voor de steeds intensievere (lokale) buien.
2. Realisatie van een recreatieplas in deelgebied 2 van PARK21. Deze plas heeft flexibel waterpeil, met afzonderlijke peilbeheer ten opzichte van het omliggende polderwater(systeem). De realisatie van de recreatieplas maakt geen onderdeel van de invoering van een Verbeterd Droogmakerij Systeem (VDS) en maakt derhalve ook geen onderdeel uit van de afspraken in deze notitie. Er bestaat echter wel een ontwerp(-technische) en faseringsrelatie tussen de watersystemen. In de voorbereiding en uitvoering worden derhalve beide processen op elkaar afgestemd.

Paraaf Rijnland

Paraaf Haarlemmermeer

1

3. Hoofdpijnen

In PARK21 komen twee ambities samen: (1) de transformatie naar een park met leisurevoorzieningen (zie kaart bijlage 2: de parklaag respectievelijk de leisurelaag) en een verbreed agrarisch (recreatief mede-)gebruik van gronden (zie kaart bijlage 2: de polderlaag), én (2) de introductie van een duurzaam watersysteem met flexibel peil (Verbeterd Droogmakerij Systeem, VDS). De gemeente is regisseur en procesmanager van de realisatie van PARK21. Waar de gemeente zelf optreedt als opdrachtgever (met name in de parklaag in de deelgebied 1, 2 en 4) is de introductie van een toekomstbestendig watersysteem, als uitwerking van de in de overeenkomst met het hoogheemraadschap gemaakte afspraken, uitgangspunt. Daarnaast stimuleert en begeleidt de gemeente de gewenste verbreding van agrarische functies. Vanuit die rol benadert zij de agrariërs (verleiden en faciliteren) voor transformatie.

Het hoogheemraadschap is procesmanager voor de invoering van VDS. Vanuit die rol benadert zij de agrariërs (verleiden en faciliteren) tot invoering van VDS, binnen de huidige functie of nieuwe functies. De daadwerkelijke transformatie van het gebied en implementatie van het VDS in de polderlaag is afhankelijk van de bereidheid van (huidige) agrariërs en (toekomstige) ondernemers/initiatiefnemers voor medewerking en uitvoering. Het proces van invoering van VDS en het proces van transformatie en functiewijziging met name in het agrarisch gebied dienen zorgvuldig op elkaar te worden afgestemd. Gemeente en hoogheemraadschap zullen daarbij elkaar ondersteunen in hun ambities en opgaven. Met het uitgangspunt dat € 15 mln. Nota Ruimte geld wordt ingezet als bijdrage voor de realisatie van de recreatieplas en VDS in deelgebied 2, stelt de gemeente hetzelfde bedrag beschikbaar voor de ontwikkeling en realisatie van VDS in de overige delen van het park (polder en leisurelaag) (raadsbesluit 2014.0007436). De gemeentelijke bijdrage is toegezegd in de bestuursovereenkomst tussen de gemeente en Rijnland en is daarmee een gegeven. De opgave voor partijen is de gewenste transformatie binnen dit budget te realiseren.

4. Uitgangspunten voor invoering VDS

1. Invoering van een VDS vindt in principe plaats op basis van vrijwillige medewerking van grondeigenaren en agrariërs. Indien een individueel belang het bereiken van een door betrokken partijen gedragen oplossing blokkeert, kan hiervan worden afgeweken. Dat vergt een besluit de stuurgroep (zie onder 'Organisatie').
2. Er wordt een klimaat bestendig en aantrekkelijk watersysteem voor natuur, recreatie en landbouw gerealiseerd. Het watersysteem en peilbeheer volgt de bestemming en gebruik van de grond.
3. Invoering van VDS wordt afgestemd op de (deelgebieds- of projectgewijze) ontwikkelstrategie van PARK21. Bij een gefaseerde en partiële ontwikkeling van PARK21, dient op elk moment het watersysteem goed te blijven functioneren. Uiteindelijk dient een zoveel mogelijk aaneengesloten gebied voorzien te worden van VDS.
Omdat er sprake zal zijn van een gefaseerde en partiële ontwikkeling van PARK21 ontstaan er tijdens de uitvoering tijdelijk meerdere watersystemen die goed moeten functioneren. Hierover dienen ontwerp eisen en principes ontwikkeld te worden. Daarnaast is het beoordelen van een goede aansluiting op het huidige hoofdwatersysteem noodzakelijk.

4. Er vindt een wateroverlast neutrale ontwikkeling in het agrarisch gebied in de polderlaag plaats.
Vanwege de hogere delen in de parklaag ontstaat er in het watersysteem een kans op meer wateroverlast in de polderlaag voor de agrarische gebieden. Bij invoering van het VDS worden

de marges beperkt. Beoordeeld moet worden of dit risico inderdaad vergroot wordt en zo ja, wat dan oplossingen zijn om dit risico te neutraliseren

5. In de gebieden waar transformatie van het agrarische gebruik naar een verbrede agrarische functie aan de orde is, zal de uitvoering van de maatregelen deels in handen liggen van de grondeigenaren. Bij invoering van VDS betekent dit dat de eigenaar minimaal een rol heeft in bij het nemen van (compenserende) maatregelen.

5. Proces

In - de aanpak voor het opstellen van – de uitvoeringsplannen zijn de volgende elementen geïntegreerd:

1. Zowel de gemeente als het hoogheemraadschap zullen zich inspannen om maatwerk kansen voor de twee doelstellingen 'transformatie van het agrarisch gebruik' en 'realisatie van VDS' te creëren en te benutten, gericht op het einddoel: de realisatie van PARK21 met een klimaatbestendig watersysteem.
2. Vanaf de start van het proces zetten gemeente en Hoogheemraadschap zich in voor het communiceren met en betrokkenheid creëren bij agrariërs en belanghebbenden in relatie tot de invoering van VDS. Betrokkenheid betekent dat – een vertegenwoordiging van - agrariërs wordt gevraagd om in het proces actief mee te denken en te adviseren ten behoeve van planvorming en realisatie.
3. Er wordt onderzoek verricht naar de effecten en maatregelen van invoering van VDS voor zowel de bestaande situatie als voor nieuwe, geplande, ontwikkelingen in PARK21.
 - a. Daarbij gaat de aandacht in het bijzonder uit naar de gevolgen voor het agrarisch gebruik, de bestaande infrastructuur en objecten en de gevolgen voor de nieuwe ontwikkelingen.
 - b. Er wordt locatie specifiek gekeken, vanwege lokale verschillende omstandigheden.
 - c. Er worden adviezen gegenereerd voor de introductie en ontwikkeling, met name in het agrarisch gebied.
 - d. Er wordt geïnventariseerd waar wel of geen medewerking verwacht mag worden en onder welke omstandigheden wel medewerking wordt verleend.
 - e. Er wordt onderzocht wat de planologische situatie is en wat de randvoorwaarden en mogelijke (planjuridische) gevolgen zijn bij invoering van VDS.
4. De invoering van VDS zal worden afgestemd op de gefaseerde ontwikkeling van PARK21. In de uitvoeringsplannen dient rekening te worden gehouden met een daarbij passende flexibiliteit en met de mogelijkheid om de per fase opgedane kennis en ervaring te vertalen in de aanpak van volgende fasen.
5. De prioriteit ligt in eerste instantie op de uitwerking van een principe-ontwerp en uitvoeringsplan voor invoering van VDS voor deelgebied 2. In dit deelgebied is ook handhaving van agrarische functies in de polderlaag aan de orde.
6. In een groot deel van deelgebied 3 zal sprake zijn van handhaving van en transformatie naar een verbrede agrarische functie. De ontwikkelstrategie van PARK21 en samenwerking met agrariërs zal substantieel anders zijn dan in deelgebied 2. Daarom zal, gelijktijdig aan het opstellen van het uitvoeringsplan in deelgebied 2, ook een uitvoeringsplan worden uitgewerkt voor deelgebied 3.

7. Invoering van VDS in deelgebied 4 zal in grote lijnen overeenkomen met de invoeringsstrategie in deelgebied 2. Daarom zal voor dit deelgebied pas een uitvoeringsplan worden opgesteld na ervaringen in deelgebied 2, tenzij ontwikkelingen binnen PARK21 aanleiding zijn om de prioriteiten anders te stellen.
8. Per uitvoeringsplan wordt een raming opgenomen voor de aanwending van de toegezegde gemeentelijke bijdrage en zal een krediet worden vastgesteld. Er zal een afdoende administratie worden gevoerd voor het inzichtelijk maken van de kosten.

6. Plan van aanpak en planning

2015

- 1e kwartaal:
- uitgangspuntennotitie vastgesteld
 - verkenning participatievorm van en met agrariërs
 - verkenning naar effecten en gevolgen van invoering VDS en formuleren van onderzoeksvragen, waarbij focus ligt op deelgebied 2 en deelgebied 3.
- 2e kwartaal:
- de organisatie (werkgroep-stuurgroep) is ingericht
 - de participatie van agrariërs wordt geëffectueerd
 - uitvoeren van onderzoek/studie voor beantwoording van de onderzoeksvragen.
 - Globaal inzicht in gevolgen voor grondgebruik en voorzieningen en mogelijke mitigerende maatregelen deelgebied 2 (als input voor besluitvorming deelgebied 2)
- 3e kwartaal:
- Vervolg onderzoek/studie
 - (concreet) inzicht in gevolgen voor grondgebruik en voorzieningen en mogelijke mitigerende maatregelen.
 - uitwerken invoeringsstrategie.
- 4e kwartaal:
- vaststellen van een uitvoeringsplan invoering VDS deelgebied 1 en 2
 - vaststellen van een uitvoeringsplan invoering VDS deelgebied 3
- 2016
- Op- en vaststellen uitvoeringsplan invoering VDS deelgebied 4, op basis van ervaringen
- 2016 e.v.
- Invoering van VDS conform de uitvoeringsplannen
- 2024
- Streefdatum VDS ingevoerd in PARK21 (afhankelijk voortgang ontwikkelingen PARK21)

7. Organisatie

1. De verantwoordelijkheid en taken van de gemeente zijn:
 - a. Planvorming, voorbereiding en realisatie van de parklaag en leisurelaag van PARK21, met de daarbij behorende waterhuishoudkundige opgaven.

- b. Regievoering en procesleiding op het transformatieproces (planvorming, verleiden, draagvlak creëren, faciliteren) van agrarisch gebied naar een verbrede agrarische functie in de polderlaag, afgestemd op de ontwikkelingen in PARK21. Initiatief en daadwerkelijke realisatie van de transformatie ligt voornamelijk in handen van de betreffende agrariërs/eigenaren en derden. De gemeente stimuleert de invoering van VDS als onderdeel van die transformatie en stelt daarvoor financiële middelen beschikbaar (zie onder Financiën punt 3).
 - c. Vastleggen planologisch regiem in het bestemmingsplan
 2. De verantwoordelijkheid en taken van het hoogheemraadschap zijn:
 - a. Adviseren voor de waterhuishoudkundige opgaven (kwaliteit, kwantiteit) bij de planvorming en voorbereiding van de realisatie van de parklaag en leisurelaag.
 - b. Procesleider invoering duurzaam watersysteem (VDS), inclusief onderbouwing van de maatschappelijke nut en noodzaak van invoering van VDS en communiceren aan, het verleiden en overtuigen van belanghebbenden voor invoering van VDS.
 - c. (Water)technische uitwerking en ontwerp van het VDS watersysteem in de polderlaag, in afstemming met de ontwikkelstrategie voor PARK21.
 - d. Peilbeheerder, uitvoeren van peilregulerende maatregelen en onderhoud van hoofdwatertangen.
 - e. Vergunningverlening en het nemen van peilbesluiten.
 3. Hoogheemraadschap en gemeente zullen een samenwerkingsmodel uitwerken, op basis van de volgende principes:
 - a. Beide partijen zijn evenredig vertegenwoordigd in de samenwerking;
 - b. Er wordt een effectief opschalingsmodel (technisch, procesmatig, politiek) uitgewerkt, waarbij bestuurlijke/politieke vraagstukken (stuurgroep) zijn los gekoppeld van technische en procesmatige aspecten (werkgroep);
 - c. Er wordt continuïteit in bezetting en kennis georganiseerd.
 4. Participatie en betrokkenheid van agrariërs (ook landeigenaren) en/of hun vertegenwoordigers wordt effectief vormgegeven.

Cruciaal daarbij is het vinden van een werkvorm voor constructieve betrokkenheid en klankbording. Participanten dienen vanuit hun rol zich onbelemmerd te voelen en vrijheid van spreken te hebben, zonder eventuele negatieve gevolgen voor de persoonlijke situatie ('voorbehoud van rechten')
 5. Besluiten in de werkgroep worden zoveel mogelijk in unanimité genomen. In geval dat geen overeenstemming wordt bereikt, wordt een besluit voorgelegd aan de stuurgroep. Besluiten in de Stuurgroep worden in unanimité genomen. In geval geen overeenstemming wordt bereikt, wordt gehandeld conform artikel 6 van de bestuursovereenkomst 'Watersysteem PARK21'.

8. Financiën

1. Gemeente en hoogheemraadschap dragen elk hun eigen interne kosten voor deelname aan werk- en stuurgroep en interne afstemming. Tot de interne kosten behoren ook de niet door de werkgroep geaccordeerde (interne en externe) advieskosten.

2. De € 15 mln. NRG is voor de dekking van de kosten van de werkzaamheden voor de recreatieplas en de invoering van VDS in deelgebied 2 en welke niet behorende tot de onder 1. genoemde 'interne kosten'. Externe adviseurs in relatie tot VDS worden alleen door de werkgroep ingeschakeld.
De verdeling van dat bedrag tussen de recreatieplas en VDS is afhankelijk van de uiteindelijke kosten van invoering van VDS in deelgebied 2. Het resterende bedrag is voor realisatie van de recreatieplas. Tot de werkzaamheden behoren planvorming, voorbereiding, advies, verwerving en uitvoering.
3. De gemeente investeert eenzelfde bedrag voor realisatie van een duurzaam watersysteem in de deelgebieden 1, 3 en 4 als de toegekende NRG-bijdrage voor de realisatie van de recreatieplas en de invoering van VDS in deelgebied 2 (art. 3.2 bestuursovereenkomst). Het bedrag is voor de planvorming, voorbereiding, advies, verwerving en uitvoering van de hiervoor benodigde werkzaamheden in de polderlaag. Daadwerkelijke voorbereiding en uitvoering van de invoering van het VDS vindt fasegewijs plaats in afstemming met de ontwikkeling van PARK21.
4. Indien na invoering van VDS in de deelgebieden 1, 3 en 4 nog middelen overblijven van de bijdrage van de gemeente, zullen deze middelen worden aangewend voor verduurzaming van het watersysteem in de Haarlemmermeer.

Hoogheemraadschap van Rijnland **Gemeente Haarlemmermeer**

Leiden, 3 maart 2015

Hoofddorp, 4 maart 2015

A.G. Straathof
Portefeuillehouder

Dr. T.C.M. Horn
Wethouder Zorg, Welzijn
en Wonen

J.C.W. Nederstigt
Wethouder Duurzame economische
ontwikkeling, Innovatie, Onderwijs en
Jeugdzorg

BIJLAGE 1: Plankaart gebied Flexibel Peil PARK21 en deelgebieden

Gebied Flexibel Peil
PARK21

4

Deelgebied nummer

BIJLAGE 2: Toelichting principe leisurelaag, parklaag, polderlaag

